

KOLOZSVÁRI SZINHÁZI KÖZLÖNY.

Kolozsvártt, febr. 16. 1860.

NAPILAP.

80-ik szám.

Előfizetési ár:
(Február 16-tól, a szinidény végéig.)
Helyben házhoz hordva 1 frt. 30 kr.
Vidékre postán küldve 1 „ 50 „ osztr. ért.

Mindennemű hirdetések elfogadtatnak: kétszer
hasábozott sorért 5 ujkr., ismétléseknél 3
ujkr.

Kincstári díj minden hirdetéstől 30 ujkr.

Salamon Jancsinak

— Áldomásul. —

Messze maradt az est, messze van a hajnal,
Épp a tetején van a bús hold az éjnek;
Bé is számolnak az üres poharakkal,
Haza takarodnak a jámbor vendégek. —
Csak néhány szőlőjebb maradt a bor mellett,
Nem iszik egyik se, csak mereng, csak hallgat:
Hallgatjuk néddat, mely ugy sir, ugy reasket.
— Áldja meg az isten mind a tiz ujjadat!

Áldja meg az Isten azt is, a ki nemzett,
Még a ki ujjaid hurra illegette;
Nagy bölcs volt az, a ki megtanított téged,
Mi van beírva az emberi szivekbe. —
Kicsalod a könnyűt bánatból, örömből,
Míg ez óriás less, az végképp elapad,
Hogy, ki soha boldog nem volt, az is örül.
— Áldja meg az Isten mind a tiz ujjadat!

Csak az édes anya, meg a szerelem ád
Olyan boldogságot, a mindt most érzek:
Édes emlék hordoz rövid éltamen át,
S gyakran megállítanak a mosolygó évek. —
Oh, huzd, hogy dalodnál élhessem át ismét,
Azt a töméntelen nagy gondot, apró bajt,
Mely lassan megtermi a boldogság kincsét.
— Áldja meg az Isten mind a tiz ujjadat!

Drágán fizetjük meg a dalt, a szerelmet.
Tán a jövő árán; hajrá, mit én bánom:
Szeretnémert . . . ! ejh, hajh! — ne beszéljünk erről . . .
Egy nótáért tiéd vagyonom, jószágom. —
Hiszen, ha kifogyunk mindenből, mi pénzt ért,
Közünkbe ülsz s a daf tovább foly, mint patak;
Húzd lelkesülten szivért, barátságért. —
— Áldja meg az Isten mind a tiz ujjadat!

És ilyenkor ott van hurodon a vihar,
A mely bérceinken vén tölgyeket tép le;
Későbbben a szellő lengő szárnyaival;
Majd a kalászos tér szózatos beszéde;
Arató leányok bánatos panasza;
Meg a visszhang búja, mely az égig felhat,
Hisz, tőle elpártolt kedvesét siratja. —
— Áldja meg az Isten mind a tiz ujjadat!

Mi lehet a hír, hogy oly sok nyelven beszél?
Tán bolyongó lelke az emlékezésnek,
Mely feltámasztja azt, a mi már rég nem él,
S akaratlanul is követi a lélek:
Ismét él előttünk, mi el volt feledve —
Az ősek csatája, kürt, zaj, öröm, bánat . . .
Hurjaidon ott van hazánk története.
— Áldja meg az Isten mind a tiz ujjadat!

Ekkor aztán olhal ajkainkon a szó,
Atadaz mindnyájunkat fájó merengésnek:
Előttünk áll a mult, mint egy rongyos zászló.
S rajta a szétépett vágyak és remények! —
. . . A hallgatás alatt elfogyott az ének,
Mintha szerető sziv megreped, megszakad. —
E hallgatásért is, hadd, sirjon a lélek,
— Áldja meg az isten mind a tiz ujjadat!

Hegedűd hangjai csodásan terjednek
Az okosságon át az ember szivéhez. —
Zsolttáros könyve vagy édes nemzetemnek,
Azt olvassa benne, a mit hiszen s érez. —
Neveled, ápolod a honszeretetet,
Mely egyedül teszen nagyot, halhatatlant. —
Húzzad, míg megérjük a tündöklő reggelt . . .
— Áldja meg az isten mind a tiz ujjadat!

S midőn fölébredünk a mámor álmából,
Mely — mint a bűbánat — reánk nehezedett:
Gyűlölet, hidegség maradjanak távol,
S lásson a kelő nap ragyogó sziveket:
Melyek forrón égnek barátságért, hazáért,
Mely csak ugy lesz nagygyá, ha bir ily fiakat!
S féltudóság legyen tiéd dalaidért.
— S áldja meg az isten mind a tiz ujjadat!

Szász Gerő.

Száz kancsuka egy csókért.

Történeti beszély Papp Miklóstól.

Oroszországban nagy sensatiót csinált volt midőn első Péter czár egykor oly hön szeretett neje Ottachésától minden látszólagos ok nélkül elvált. A jó orosz uraknak azonban nem volt szabad sokat fürkésznii az okát, hogy miért vált el, az a hatalmas czár dolga egyedül, nem tartozik vele senki fiának számolni, akkor válik el a mikor nekie tetszik. s akkor emel fel valakit trónja mellé, midőn jó kedve tartja.

Tíz hosszú évig élt elválva nejétől, ki semmivel sem tudá többé vissza nyerni a czár kegyét, — végre azonban ugylátszott, hogy kedve kerekedett ismét a nő élet örömeihez, mert megnősült újból, a szép Katalint vevén el, kit csaknem a bálványozásig szeretett.

Házassága után nem sokára egyik kegyenczét Villebois Armint Pétervárról Strelamüztbe küldé a czárnéhoz egy igen fontos sürgönyvel, mellyet a czár keményen megparancsoló, hogy egyenesen a czárné kezébe adja haladéktalanul, mihelyt megérkezik.

Mielőtt azonban Villeboist sürgős útjában elkisérnök, vessünk egy pillanatot az ifju francia születésü kapitány helyzetére az udvarnál.

A kapitány egyike levén azon embereknek, kik Leforttal együtt a külföld mintáira rendezék az orosz rendetlen katonaságot nagyon természetes, hogy a czár előtt kedves ember volt, ki minden áron azon igyekezett, hogy örökre meghonosítsa országában őt valami fényes házasság által, melynek kieszközlése egyetlenben egy szavaoskájába került volna csak.

Ez ohajtását Péter czár azonban nehezen érthette el, mert Villeboisnak nem igen látszottak tetszeni a szép orosz delnök.

Végre a czár öröme kezdette észre venni, hogy az ő kapitánya gyakrabban sétálgat Pétervár egyik utcájában mint valaha, utóbb nyomába is jött udvari kémei által, hogy Villeboisnak ott egy igen érdekes gyöngéd szerelmi viszonya keletkezett egy meglehetősen gazdag bojár leányával, ki őt viszont szereti.

A czár rögtön megtette a kellő intézkedéseket, hogy a szép Feodora Katalin czárnő udvarhölgyei közé vétessék fel.

Az öreg bojár el nem tudta gondolni, hogy vajjon mi lelta a czárt, hogy minden igaz ok nélkül ilyen megtiszteltetésben részesíti leányát!

A czár megörvendett magában, gondolván ha a kapitánynak csakugyan tetszik a leány, most már könnyebben udvarolhat neki, el is veheti akármikor bátran.

És most már kisérjük Villeboist.

Alig indult el sürgönyével, az uton átkozott csúnya zivatar támadta meg, mely egyelőre még csak türhető volt, de később midőn egészen keresztül járta a szél, meg nem állhatta, hogy le ne térjen egy kevés rumra az ut melletti kocsamába.

A legpogányabbikból kért elő.

A finom szesz nem sokára megtette hatását, érezte, hogy tagjai kezdenek érzékenyebbé válni.

A nála levő sürgöny nem engedé a hosszabb mulatást, folytatnia kellett útját, mely egy hajszálnyival sem volt különb az eddiginél. A rum ilyen alkalommal mindig megbecsülhetetlen orvosság levén, Villebois is gyakran folyamodott hozzá, a minek aztán a lett a legtermészetesebb következménye, hogy mire nagy későre Strelamüztbe érkezett, olyan rózsaszín kedve ereszkedett, hogy a palota-öröket is csillagoknak nézte.

(Folyt. köv.)

Az első magyar történeli dráma.

Nem lehet egészen érdektelen tárgy olvasóink előtt a legelső magyar dráma története.

A tizenhatodik század közepén élt a nagy Magyarországon egy rettegett nevü ember, ki leginkább rabló kalandja s hitegégei által tevő magát nevezetessé. Ezt az embert Balassa Menyhértnek hívták.

A krónikások sok mindenféle viselt dolgait feljegyezték, még pedig olyan különbözőleg, hogy az utókor olvasva azokat alig tud eligazodni rajtok.

Az egyik*) azt jegyezte fel róla: hogy sehol életében mását hadakozásban nem látta volna" — a másik: „hogy ha élne, ez mostani világnak csillaga volna!“**) Midőn pedig meghalt, azt irták meg róla „mint beestelen igen nyomorulttan fejezte bé életét, mert az egész városban (Bécsben), — sőt a fejedelem udvarában is, senki nem találkozék, ki a kilencz árulásáról híres neves embernek temetését kísérné.“***)

A híres Balassát halála után rögtön az első magyar dráma főszemélyétül választá ki, — alkalmasint valamely vándor szintársaság tagja.

A játék czime ez volt:

„Comœdia Balassi Menyhárt árulatásáru, mellyel elszakada a magyarországi második választott János királytól.“

*) Lásd Lehoczki Stematographiáját 2, 26.

**) Lásd ugyanott.

**) Forgács XVII. 493.

A szerző szándéka erkölcsi-politikai, gyakorlati volt, t. i. Balassa Menyhért jellemét a közmegvetésnek adni által, mit az ismeretlen szerző Balassa jellemének himzetlen feltüntetése által kívánt elérni. A mű kiadója Karádi Pál, temesvári unitárius pap és superintendens volt, ki azt Abrudbányán lakában, az ott levő vándor nyomdájában 1569-ben, és így Balassa elhunytát követő második évben, kinyomatta.

Előszavában ezeket írja: „Mikoron az Balassa Menyhárt-ról való komedia az én kezemhez adott voltna, elolvasván azt, csodálkoztam vala rajta, minémü rettenetes és halhatatlan (olv. hallatlan) istentelenségekkel vala rakva; nem türhetém, hogy ki ne nyomtatná, és mindeneknek tudtára ne adnám.“ (Lásd Toldi magyar költészet történetét. 1, 217—223.) □

T Á R C Z A HIRHARANG.

☉ Hogy jó hírrel kezdjük meg e rovatunkat szóljunk legelőször is a „Fi-egylet“ báljáról, mely e folyó hó 18-án fog megtartatni a városi Redoutte-teremben. Fíatalságunk rendesen a farsang vége felé majd minden évben szokott egy-egy csinos zártkörű bált rendezni. Az ideire is fölhívjuk szépeink figyelmét.

** A jövő bérlet érdekesítésére szerencsés volt a színház igazgatóság vendégtől megnyerni Jekelfalussy urat, a pesti nemzeti színház egyik volt első tenorénekését; továbbá Aranyvári Emilia kisasszonyt, ugyan azon színháznak kegyelt első ballettánczosnáját, hozzá Montella urat Majlandból a Scala operaszínház egyik első tánczosát, kiknek megjövétele már a napokban várható.

□ A napokban jelent meg és kapható Stein Jánosnál „A növekedő új világhatalom. Szózat a földbirtok érdekében.“ Irta Vidá Károly. Ára 80 új kr. A szerző neve tökéletesen fölöslegessé tesz minden ajánló szót e munka mellett.

** Szombaton Schinek Jósefa jutalmára bérletfolyamban adatik Linda nagy opera 3. felvonásban Donizettitől.

Bel és külföldi vegyes hírek.

□ A kedves Férni testvérek jelenleg Pétervárot aratják a dicsőséget és — s a mit még ennél is jobbnak tartanak — a rubeleket. Az orosz lapok azt írják, hogy egy fiatal francia születésű zenész a nagyobbik testvéreért megmérgezte magát.

□ Az „Egy szegény ifjú története“ című dráma írója Feuillet Octáv ismét új drámát írt, ezime „Kamilla.“ A Voudeville-színházban fogják legelőször adni.

□ Petőfi Sándornak több lelkes honleány mellszobrot fog készíttetni. E szép terv, mint a V. U. írja, Gál Ida és nővéreié.

□ A pesti ifjuság az akadémiai ház építésénél személyesen is dolgozni akar.

□ A magyar nemzeti színházban tartott álarozos bálak, ugy látszik — írja a pesti hivatalos lap —, hogy a vidám tréfák s leplezett pajzánságok légyottja helyett, kijelentett és szándékos durvaságok szin-

helyei akarnak lenni. A múlt vasárnap tartott bálnak nagyon zavaros kimenetele lett. A kihirdetett hatósági tilalom daczára is sokan a Rákóczy-induló eljátszását kívánták, s más kihágó felkiáltásokat is tettek; míg a rendőrség végre néhány kicsapongót elfogatott e miatt.

☉ Dubois k. a., a francia színház tagja, egy művészbaráttól 200,000 ezer frankot örökölt!

Színházi kronika.

Február 14-kén 1860. „Pénz és becsület.“ Francia dráma 5 fv, írta Ponsard. Minden kétségen kívül e szép erkölcsi alapeszmével bíró mű, szerzőjének legszebb s minden tekintetben a legsikerültebb darabja, — ezzel emelte fel Ponsard nevét a tekintély polczára a francia színműirodalom terén. A mi a kiosztást illeti, a szerepek jó kezekben voltak. Komáromi a becsületes jellemű Györgyöt mind végig helyes felfogással játszá, anyagi nyomorának könnyen eltéveszthető jeleneit is eléggé eltalált színnel zománcozta be. Paulai Rodolphe-t a nemesen tiszta, önzetlen barátot játszodta. A felfogás tekintetében ugyan azt mondhatjuk, mit Komáromi-ról mondánk, mozdulatai fesztelenek voltak, szavallata tiszta, s ment minden tulságos pathosztól. Simonyi, — Merciert adá. Ha helyenként az indulat rögtöni változatait nem tüntette volna oly élesen fel, s különösen tagjátéka mérsékeltebb lett volna, — sikerültnék mondhatnók előadását. Polákovicsné asszonyt (Laura) különösen ki kell emelnünk azon jeleneiteiben, midőn a szerelem és lemondás változó érzelmeit tünteté ki. Folinusné (Lucille) mint mindig, ugy ma is sokott elevenséggel játszott. A közönség nem nagy számmal jelent meg.

NYILVOSZTÁS.

P—i F—cs urnak Décsen. A küldeményt köszönettel vettük.

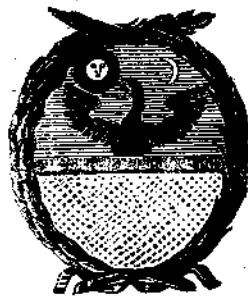
A Czeccil czimű bessélyt még nem olvashattuk el.

Gy—y— István urnak Sz. Udvarhelyt. Közlelebből magán levelet küldünk.

„Telve az én lelkem búval, bánattal.“ — A miénk is, valahányosor egy-egy ilyen költeményt vagyunk kénytelenek elolvasni.

Felelős a szerkesztésért és kiadó HAVI MIHÁLY.

NEMZETI

SZÍNHÁZ.

Felsőbb

engedélyvel.

Kolozsvártt, ma, csütörtökön, februar 16-kán, 1860.

A fennálló országos szini választmány pártfogása és HAVI MIHÁLY igazgatása alatti

dalszintársaság által adatik:

TROUBADOUR.

(IL TROVATORE.)

Nagy komoly opera 4 részben, írta Cammarano Salvator, zenéjét szerzette Verdy, oroszról fordította Nádaskai Lajos.

1-ső rész: „A párba.” 2-dik rész: „A cigánynő.” 3-dik rész: „A cigánynő fia.”
4-dik rész: „A büntetés.”

S z e m é l y z e t:

Luna gróf	Bodorfi.	Ruiz	Alajos.
Leonora	Fridrikné.	Hirnök	Gerecs.
Ines, barátnéja	Lang M.	Azucena, cigánynő	Ferenzei Isab.
Manrico	Pauly	Egy cigány	Bokor.
Fernando	Marzelli.		

Leonora barátnéi. A gróf kísérete, katonák, cigányok cigánynők. Történi: részint Biscájában, részint Arragoniában. Idő: 15-ik század eleje.

Az opera tartalma kinyomva kapható a pénztárnál 5 kr. p. p.

Jegyeket válthatni naponként a színházi irodában reggeli 9 órától 12-ig, délután 3-tól 5 óráig.

A mai előadással kezdődik az 5-ik bérlet. Tisztelettel kéretnek a bérlet t. cz. uraságok a bérletárak befizetésére.

Helyek ára: Zártszék **70** kr. Földszint **42** kr. Altiszti jegy **21** kr.
Karzat **18** kr. osztr. ért.

Kezdeté 6 órakor, vége 8 után.

A rom. kath. Lyceum bettivel.